

Dosarul nr. 2ra-1087/21

Prima instanță: Judecătoria Edineț, sediul Central (jud. C. Prisacari)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. S. Procopciuc, N. Chircu, E. Grumeza)

ÎNCHEIERE

21 iulie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Nina Vascan
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Grușevschi Valeri,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Grușevschi Valeri împotriva lui Mitev Ruslan, intervenient accesoriu notarul Moraru Vitalie cu privire la recunoașterea dreptului de coproprietate asupra bunului imobil, încasarea cotei-părți din moștenire, recuperarea cheltuielilor suportate pentru tratament și înmormântare și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 26 ianuarie 2021 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost respins apelul declarat de Grușevschi Valeri și a fost menținută hotărârea din 12 august 2020 a Judecătoriei Edineț, sediul Central,

constată:

La data de 19 iulie 2019, Grușevschi Valeri a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Mitev Ruslan, intervenient accesoriu notarul Moraru Vitalie cu privire la recunoașterea dreptului de coproprietate asupra bunului imobil, încasarea cotei-părți din moștenire, recuperarea cheltuielilor suportate pentru tratament și înmormântare și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că în anul 1985, a început să conviețuiască cu Rusanovschi (Grușevschi) Maria, locuind inițial în XXXXX. La data de XXXXX în familia lor s-a născut feciorul Ion. La 10 iunie 1989 au vândut casa de locuit din XXXXX și au cumpărat casa de locuit din XXXXX, însă, deoarece nu se aflau în relații oficiale de căsătorie, dreptul de proprietate asupra acestui bun imobil a fost înregistrat doar pe numele Mariei Rusanovschi (Grușevscaia). După înregistrarea căsătoriei nu au făcut rectificări cu privire la dreptul de proprietate în sensul includerii dânsului ca coproprietar al acestui bun imobil.

A menționat că pe parcursul anilor, ambii, din surse financiare comune, au făcut reparația capitală a casei de locuit și reconstrucție a construcțiilor accesorii.

Astfel, reclamantul consideră că a dobândit dreptul de coproprietate asupra acestui bun imobil cu cote-părți egale ale soților. Executarea lucrărilor de îmbunătățire a construcțiilor accesorii se confirmă prin procesul-verbal de recepție finală nr. 33 din 19 aprilie 2011, efectuat în baza autorizației de construire nr. 126 din 27 decembrie 2005, eliberată de Primăria or. Edineț.

A notat că în baza procesului-verbal de recepție finală nr. 33 din 19 aprilie 2011, dânsul este înregistrat ca coproprietar al bunurilor imobile cu nr. cadastrale XXXXX. Cu toate acestea, consideră că urma să fie declarat ca fiind și coproprietar nu doar în privința construcțiilor accesorii, dar și în privința casei de locuit individuală, situată în XXXXX.

Reclamantul a declarat că la 16 ianuarie 2017, Grușevschi Maria a decedat și abia atunci a aflat că fosta soție a testat cota sa parte din avere feciorului ei din altă căsătorie, Mitev Ruslan.

A relatat că împreună cu soția sa, la data de 14 februarie 2013 au contractat de la ÎCS „Prime Capital” SRL un împrumut bănesc în sumă de 12 000 de dolari SUA, înregistrat pe numele său, iar, la 13 decembrie 2013 au mai beneficiat de suma de 3000 de dolari SUA, astfel încât, la finele anului 2013 aveau un împrumut în sumă de 15 000 de dolari SUA, pe care urmau să-l ramburseze în 96 de luni. Pe banii împrumutați de la ÎCS „Prime Capital” SRL de comun acord, la data de 26 noiembrie 2013, au cumpărat de la Ghețu Victoria apartamentul nr. XXXXX cu suprafața de 40,5 m.p. amplasat în XXXXX. Contractul de vânzare-cumpărare a apartamentului a fost înregistrat pe numele soției Grușevschi Maria, însă, în Registrul bunurilor imobile ambii au fost înregistrați ca fiind coproprietari ai bunului imobil.

A precizat că, deși în contractul de vânzare-cumpărare a apartamentului este indicat prețul pe care l-au achitat ca fiind de 85 000 de lei, totuși, în realitate au achitat suma de 12 000 de euro.

Grușevschi Valeri a declarat că la 27 decembrie 2016, împreună cu soția au vândut apartamentul menționat, la prețul de 13 000 de euro, cu toate că în contractul de vânzare-cumpărare este indicată suma de 40 923 de lei. În aceeași zi, pe o parte din suma încasată din vânzarea apartamentului, au cumpărat de la Ghețu Victoria o construcție (garaj, bucătăria de vară) cu nr. cadastral XXXXX și suprafața de 30,3 m.p. situată în XXXXX care a fost înregistrată cu drept de proprietate pe numele soției sale, Maria Grușevschi.

A afirmat că la 29 septembrie 2016, din cealaltă sumă de bani obținută din vânzarea apartamentului, primită înainte de încheierea contractului, împreună cu soția au cumpărat de la Voinova Elena, la prețul de 7000 de euro, apartamentul nr. XXXXX din XXXXX, înregistrat cu nr. cadastral XXXXX și suprafața de 33,3 m.p., unde locuiește până în prezent.

Reclamantul a indicat că la ziua decesului soției Grușevschi Maria, care a survenit la 16 ianuarie 2017, împreună dețineau în proprietate comună în devălmășie următoarele bunuri imobile: casa de locuit cu construcțiile accesorii, situate în XXXXX;

apartamentul nr. XXXXX amplasat în XXXXX; garajul (bucătăria de vară) situat în XXXXX. De asemenea, soții au acumulat și datorii, rezultate din contractul de împrumut primit la 14 februarie 2013, modificat ulterior, în sumă totală de 15 000 de dolari SUA.

A explicat că până la decesul soției, reușise să ramburseze suma de 16 342,91 de dolari SUA. După decesul soției, de unul singur a rambursat până la 17 decembrie 2018 suma de 6174 de dolari SUA și potrivit informației oferite de ÎCS „Prime Capital” SRL, la situația din 17 decembrie 2018 urma a fi rambursată suma de 2808 de dolari SUA.

Grușevschi Valeri a menționat că după decesul Mariei Grușevschi, fiul ei din prima căsătorie, Mitev Ruslan, a prezentat notarului Moraru Vitalie din mun. Edineț testamentul pe numele lui, lăsat de Grușevschi Maria, despre existența căruia nu a cunoscut.

La 19 iulie 2017, notarul Moraru Vitalie a partajat între Grușevschi Valeri și Mitev Ruslan bunurile imobile constituite din: apartamentul amplasat în XXXXX și construcția (garajul/bucătărie de vară) situată pe XXXXX, atribuindu-le ambilor câte 1/2 cotă parte din aceste bunuri imobile, totodată lăsându-i în proprietate lui Mitev Ruslan bunul imobil constituit din casa de locuit individuală, amplasată în XXXXX, iar, datoria deținută față de ÎCS „Prime Capital” SRL a fost lăsată doar pe seama reclamantului.

Grușevschi Valeri consideră că notarul Moraru Vitalie și-a depășit atribuțiile, or, după părerea lui, atunci când apăruse situație de conflict, notarul nu era în drept să elibereze certificatele cu privire la dreptul de proprietate asupra cotei-părți din proprietatea comună în devălmășie din 19 iulie 2017, în privința apartamentului amplasat în XXXXX și a construcției (garaj/bucătărie de vară) situată în XXXXX, invocând că acestea au fost eliberate cu încălcarea dreptului său de proprietate.

A susținut că la eliberarea acestor două documente în baza cărora pârâtul a devenit proprietar a 1/2 cotă parte din bunurile imobile, urma să se țină cont și de existența datoriei bancare, contractate în anul 2013, deoarece anume cu acești bani au fost procurate bunurile imobile.

Prin urmare, reclamantul a invocat că după decesul soției sale, dânsul de unul singur a rambursat suma de 6174 de dolari SUA, urmând a fi rambursată ulterior și suma de 2808 de dolari SUA, în total 8982 de dolari SUA, sumă care urmează a fi partajată în două părți egale, câte 1/2 pentru fiecare moștenitor, adică 4491 dolari SUA.

Totodată, Grușevschi Valeri a declarat că Mitev Ruslan urmează să îi compenseze și 1/2 din cheltuielile suportate pentru tratamentul defunctei în sumă de 5000 de lei, care în perioada 01 ianuarie 2017 – 16 ianuarie 2017 a fost internată în Spitalul raional Edineț, precum și cheltuielile de înmormântare în sumă de 15 000 de lei.

Reclamantul a solicitat să fie declarat proprietar a 1/2 cotă-parte din bunul imobil – casa de locuit situată în XXXXX, nr. cadastral XXXXX și să fie încasate din contul lui Mitev Ruslan în beneficiul său 1/2 din suma împrumutului rambursată de dânsul pe parcursul a 24 de luni până la înaintarea acțiunii, în sumă de 3087 de dolari SUA și 1/2 din suma nerambursată în sumă de 1404 de dolari SUA, 1/2 din cheltuielile de tratament

și înmormântare în sumă de 10 000 de lei și cheltuielile de judecată suportate în prezentul proces.

Prin hotărârea din 12 august 2020 a Judecătoriai Edineț, sediul Central, acțiunea depusă de Grușevschi Valeri a fost respinsă integral, ca fiind neîntemeiată și s-a încasat de la Grușevschi Valeri în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 1617,61 de lei.

La data de 01 septembrie 2020 Grușevschi Valeri, reprezentat de avocatul Martin Vasile, a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii din 12 august 2020 a Judecătoriai Edineț, sediul Central și emiterea unei hotărâri noi, prin care acțiunea să fie admisă integral.

Prin decizia din 26 ianuarie 2021 a Curții de Apel Bălți, a fost respins apelul declarat de Grușevschi Valeri și a fost menținută hotărârea din 12 august 2020 a Judecătoriai Edineț, sediul Central.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că, contractul de vânzare-cumpărare a casei de locuit din XXXXX, procurată de Mitev (Grușevschi) Maria a fost încheiat la 10 iunie 1989, iar, căsătoria între Grușevschi Valeri și Grușevschi Maria a fost încheiată la 17 martie 1990, ulterior încheierii contractului. Prin urmare, instanța de fond întemeiat a respins pretenția lui Grușevschi Valeri cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate asupra acestui imobil, or, bunul a fost dobândit de fosta lui soție Grușevschi Maria, până la înregistrarea căsătoriei, Grușevschi Valeri neprezentând probe care să confirme faptul efectuării unor investiții, care ar fi schimbat simțitor valoarea bunului imobil pretins a fi recunoscut drept bun proprietate comună în devălmășie.

Cu referire la pretenția privind încasarea din contul lui Mitev Ruslan a 1/2 din datoriile pe care le deținea Grușevschi Maria, rezultate din contractul de împrumut încheiat cu ÎCS „Prime Capital” SRL, instanța de apel a menționat că între Grușevschi Valeri și ÎCS „Prime Credit” SRL a fost încheiat la data de 14 februarie 2013 un contract de împrumut, în valoare de 12 000 de euro, fidejursorii Grușevschi Maria și Grușevschi Ivan garantând executarea corespunzătoare a obligațiilor împrumutatului. Din acordurile adiționale la contractul de ipotecă și contractul de fidejusiune, ambele din 10 decembrie 2013, se deduce existența unui contract de ipotecă, încheiat între Grușevschi Valeri și Grușevschi Maria, în calitate de debitori ipotecari și ÎCS „Prime Capital” SRL în calitate de creditor ipotecar, potrivit căruia primii au garantat, prin garanție reală executarea corespunzătoare a obligațiilor asumate de Grușevschi Valeri prin contractul de împrumut din data de 13 februarie 2013, în sumă totală de 15 000 de dolari SUA.

Astfel, Curtea de Apel Bălți a conchis că este neîntemeiată această pretenție, deoarece Grușevschi Valeri nu a prezentat probe în confirmarea celor invocate, precum ar fi certificate de datorie valabile oferite de către ÎCS „Prime Capital” SRL și ordinele de plată care ar confirma achitățile efectuate de reclamant, cu atât mai mult că la dosar nu se regăsește nici contractul de împrumut din 14 februarie 2013, precum nici contractul de ipotecă, care ar confirma cele pretinse de către Grușevschi Valeri.

De asemenea, instanța de apel a respins și pretenția cu privire la încasarea cheltuielilor de tratament și înmormântare, deoarece în acest sens nu a fost prezentată nicio probă justificativă cu privire la suportarea acestor cheltuieli.

La data de 19 aprilie 2021 Grușevschi Valeri a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți.

În motivarea recursului, recurentul a invocat că a fost citat pentru ședința de judecată din 26 ianuarie 2021, însă, deoarece avocatul său Vasile Martin era ocupat în această zi, fiind antrenat într-un dosar penal la Judecătoria Edineț, sediul Central, au convenit să solicite petrecerea ședinței de pregătire în lipsa lor. Astfel, la 26 ianuarie 2021, ora 09:46, avocatul a expediat prin fax cererea privind petrecerea ședinței de pregătire în lipsa lor.

Grușevschi Valeri a susținut că ulterior, a așteptat să fie citat pentru ședința următoare de examinare a apelului, însă, la 09 martie 2021 a recepționat copia deciziei din 26 ianuarie 2021 a Curții de Apel Bălți, prin care apelul său a fost respins.

Consideră că instanța de apel, examinând în fond cererea de apel la ședința de pregătire, a încălcat dreptul său la un proces echitabil, fiind lipsit de posibilitatea de a-și apăra drepturile și interesele pe cazul dat.

Recurentul a mai indicat că, reieșind din prevederile art. 20 alin. (1) din Codul familiei, Grușevschi Maria era în drept să testeze doar cota sa parte din bunurile comune dobândite pe parcursul vieții comune în căsătorie, circumstanță ignorată de către instanțele de judecată.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Bălți a pronunțat decizia contestată la data de 26 ianuarie 2021.

Decizia motivată a instanței de apel a fost expediată în adresa recurentului la data de 04 martie 2021, fiind recepționată la 10 martie 2021, conform semnăturii de pe avizul de recepție (f.d. 154, 156).

Astfel, recursul declarat la data de 19 aprilie 2021, este în termen.

La 09 iunie 2021, copia recursului a fost expediată în adresa intimatului Mitev Ruslan și a notarului Moraru Vasile, cu înștiințarea despre depunerea referinței (f.d. 176, 178-180).

Referințe nu au fost depuse.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Grușevschi Valeri nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat asupra deciziilor instanțelor de apel are caracter nedevalidativ și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursul declarat de Grușevschi Valeri asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Grușevschi Valeri, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), 433 lit. a) și 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de Grușevschi Valeri se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Nina Vascan

Mariana Pitic